

Kritiek op monument Bundeswehr zwelt aan

Nieuws

[Achtergrond](#) - 27 november 2008

(27 november 2008) De Duitse minister van Defensie Franz Josef Jung (CDU) legt vandaag in Berlijn de eerste steen voor het monument voor de Bundeswehr. Maar een gedenkteken voor het federale leger raakt een open zenuw. Critici vragen zich af wie precies moet worden herdacht en waarom.

Jung stelde ruim een jaar geleden een monument voor de Bundeswehr voor, na een bezoek aan de Duitse ISAF-troepen in Afghanistan. Deze hadden uit eigen beweging ter plekke een provisorisch monument opgericht ter nagedachtenis aan omgekomen collega's bij de NAVO-missie. Sinds de oprichting van het federale leger in 1955 zijn ruim 2900 Duitse soldaten om het leven gekomen die met het nieuwe gedenkteken worden herdacht.

De marine en infanterie hebben sinds respectievelijk 1954 en 1972 al eigen gedenktekens. "Maar deze stammen uit een andere tijd met andere politieke verhoudingen", zegt Jung vandaag in *Die Welt*. "Het nieuwe monument is contemporain en staat in een democratische traditie. Voor vrede, gerechtigheid en vrijheid."

Neue Wache

Jung acht een apart monument voor de Bundeswehr onder meer nodig, omdat de Neue Wache in het centrum van Berlijn niet in deze functie voorziet. Het classicistische gebouw aan Unter den Linden was sinds 1931 de centrale plek waar de gesneuvelde Duitse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog werden herdacht.

Nadat achtereenvolgens de nazi's en de Oost-Duitse communisten de Neue Wache naar eigen ideologische inzichten voor herdenkingsrituelen gebruikten, besloot het verenigde Duitsland het gebouw te wijden aan alle slachtoffers van oorlog en geweld wereldwijd.

Volgens Jung symboliseert het Bundeswehrmonument daarom vooral de band tussen het leger en de Duitse maatschappij. "Het verwijst direct naar de kernopdracht van de Bundeswehr, de handhaving van de grondwet", aldus de

minister.

Debat over inzet Bundeswehr

Maar volgens het liberale blad *Die Zeit* vormt het monument een nieuwe ronde in de langdurige discussies over buitenlandse missies van het Duitse leger. “Er wordt wel een monument voor de Bundeswehr opgericht, maar een breed debat over de Duitse missie in Afghanistan blijft uit”, zo schrijft het blad. “Dit monument moet de regering tot nadenken stemmen of de inzet van het leger wel altijd gerechtvaardigd is.”

Jung benadrukt dat het monument vooral herinnert aan de eed die de Bundeswehrsoldaten moeten afleggen, waarin zij zweren de Duitse rechtstaat en de vrijheid te verdedigen. “Maar als dit de hoogste doelen zijn voor onze strijdkrachten, wat doen we dan in Afghanistan?” vraagt *Die Zeit* zich af. Daarnaast sluit de nadruk op vrijheid de nagedachtenis aan soldaten van het leger van de voormalige DDR uit, aangezien de Oost-Duitse strijdkrachten dienden onder een ondemocratisch regime.

Door de commotie over de precieze betekenis van het Bundeswehrmonument, kwam het ontwerp ervan nauwelijks ter sprake. Dit in tegenstelling tot de jarenlange discussies die aan het Holocaustmonument in Berlijn voorafgingen of nog in alle hevigheid voortdurend als het gaat om het monument voor de Duitse vereniging.

Identificatieplaatjes

Het Bundeswehrmonument moet in totaal 41 meter breed worden, 8 meter diep en 10 meter hoog. Aan de buitenkant worden de contouren aangebracht van halve indentificatieplaatjes die iedere soldaat heeft. Wanneer een soldaat sneuvelt wordt de ene helft van het aluminiumplaatje gebruikt ter identificatie en registratie, de andere helft blijft om de hals van de dode. De namen van de ongeveer 2900 omgekomen Bundeswehrsoldaten zullen met lasers op een muur worden geprojecteerd.

Het monument verrijst op een historisch belangrijke plek, het zogenoemde Bendlerblock op het terrein van het Duitse ministerie van Defensie. Hier vond in de nacht van 21 juli 1944 de executie plaats van vier Duitse officieren die aan de mislukte bomaanslag op Hitler deelnamen, onder wie Claus Graf von Stauffenberg.

Vooraf de oppositiepartijen hebben bezwaren tegen deze locatie. Aangezien de Bundeswehr alleen wordt ingezet met uitdrukkelijke instemming van het parlement, zou een plek naast de Rijksdag meer voor de hand liggen, zo luidt het argument. Het monument is in dat geval centraal gelegen en belangrijker nog,

bereikbaar voor iedereen. Het terrein van het ministerie van Defensie is in principe niet toegankelijk voor het grote publiek. Jung zegt hierin verandering te brengen als het monument in de zomer van 2009 in gebruik wordt genomen.

Welt.de / Zeit

Online

Afbeelding:

[DPA/Picture Alliance](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/889/kritiek-op-monument-bundeswehr-zwelt-aan>